

Bevrijd Europa uit de wurggreep van het laat betalen

Terwijl 'Europa' op lokaal, regionaal en centraal niveau honderden miljarden in de economie pompt om een volledige 'melt down' te voorkomen, wordt een voor de hand liggende oplossing over het hoofd gezien. Hoogste tijd voor wetgeving die moet zorgen voor een beter betalingsgedrag, betoogt Guy Colpaert, managing director van Intrum Justitia België.

Voor het eerst sinds tijden klinken voorzichtig positieve geluiden. Economisch herstel lonkt. Na een periode van economische rampspoed zien we voor het eerst opnieuw licht aan het eind van de tunnel. Tenminste, als we een aantal gezaghebbende organisaties en experts mogen geloven. Het IMF signaleert een naderend einde van de wereldwijde recessie, maar waarschuwt wel dat het echte herstel nog even op zich zal laten wachten, een boodschap waar gouverneur Guy Quaden van de Belgische Nationale Bank zich in interviews bij aansloot. Ook Nout Wellink, president van De Nederlandsche Bank en Axel Weber van de Duitse centrale bank verwachten zich halverwege 2010 aan een economisch herstel in de eurozone. Tel daarbij de stijgende beurskoersen en het lijkt inderdaad gerechtvaardigd om te stellen dat het dieptepunt van de crisis achter ons ligt.

Prima, dit optimisme. Maar dat we er nog lang niet zijn, is een ding dat zeker is. Van diverse kanten wordt al gewaarschuwd voor teveel optimisme. De stijgende werkloosheid en krimpende investeringen bijvoorbeeld, kunnen het broze herstel nog uitermate negatief beïnvloeden. Een soortgelijke factor die echter zelden wordt genoemd is het slechte betalingsgedrag van 'Europa'. Totaal ten onrechte en eigenlijk onbegrijpelijk. Bedrijfsleven, consumenten en overheidsinstanties in Europa betalen hun rekeningen vandaag de dag later dan ooit. En dat is een factor die de toch al zo kwetsbare economie eerder verder in het moeras drukt, dan een positieve stimulans is voor herstel.

Is het dan echt zo erg? Enkele cijfers op een rijtje: rekeningen worden in Europa gemiddeld pas na 57 dagen betaald. Dat is bijna vier weken te laat. En dat aantal dagen is het afgelopen jaar alleen maar gestegen: met 1,5 dag vergeleken met 2008. Bovendien is het percentage facturen dat uiteindelijk niet wordt betaald en dus afgeschreven moet worden, gestegen tot een record van 2,4%. In 2008 was dat percentage nog 2,0%. Het totale bedrag aan niet betaalde facturen in heel Europa is intussen opgelopen tot maar liefst 270 miljard euro.

Deze cijfers zijn afkomstig uit de European Payment Index 2009 (EPI), het grootste onderzoek naar betalingsgedrag in Europa. Met deze periodieke meting onderzoekt Intrum Justitia jaarlijks het betalingsgedrag in 25 Europese landen. Ruim 5.000 bedrijven vulden de jongste EPI-vragenlijst in. De uitkomsten worden gekoppeld aan de lokale economische gegevens en laten zo niet alleen een duidelijk beeld van de situatie per land zien, maar ook van de Europese stand van zaken. En die is eenvoudigweg miserabel.

Zicht op verbetering is er vooralsnog niet. De cijfers in de EPI laten zien dat het huidige slechte betalingsgedrag in Europa de komende periode alleen maar verder gezet wordt. Aanvullend onderzoek naar de kredietwaardigheid van de Europese kleinhandel toont bijvoorbeeld dat de verliezen de komende achttien maanden zullen stijgen. De kans dat het betalingsgedrag in die sector op korte termijn sterk verbetert lijkt dus onbestaand.

Praktijk en onderzoek wijzen onomstotelijk uit dat wie moet wachten op de betaling van zijn rekeningen, in de meeste gevallen zelf ook steeds later gaat betalen. Op deze manier ontstaat een vicieuze cirkel van slecht betalende Europese instanties, bedrijven en consumenten die elkaar als het ware in een wurggreep houden. De Europese economie is hiervan het grootste slachtoffer. Want bedrijven met een slechte betalingsbalans kunnen niet anders dan de prijzen

van hun goederen en diensten verhogen. Verschillende onderzoeken tonen aan dat ondernemingen die geen bedragen hoeven te reserveren om hun openstaande rekeningen betaald te krijgen, hun prijzen verlagen, investeren in o.a. technologie en personeel en op die manier zelfs hun winstmarges vergroten. Wat uiteindelijk een extra stimulans is voor de Europese economie, die dit nu, meer dan ooit, goed kan gebruiken.

Terwijl Europese regeringen en instanties op lokaal en centraal niveau gigantische bedragen pompen in economieën en processen met de bedoeling de situatie te verbeteren, wordt een van de meest voor de hand liggende oplossingen over het hoofd gezien. Wanneer elke onderneming en instantie zou beschikken over een goed geïntegreerd credit management, kan Europa loskomen uit de wurggreep van slecht betalen. Het gaat dan om het tijdig beoordelen van debiteurenrisico's, bepalen van kredietwaardigheid en het onderhouden van klantcontacten (financieel). Alleen op die manier kan het risico op late betalingen worden verkleind en de cashflow geoptimaliseerd. Een van de uitkomsten van de EPI is dat 65% van de bedrijven in Europa in het geval van wanbetalingen bijna 85 dagen wacht alvorens professionele hulp in te schakelen om het verschuldigde geld alsnog binnen te halen. Feit is echter dat hoe langer er wordt gewacht, des te groter de kans dat het bedrag helemaal niet meer op de rekening verschijnt.

Efficiënt management van het financiële proces.

Sales, marketing en financiën, in veel organisaties afzonderlijke afdelingen, moeten intensiever samenwerken. Zo is het mogelijk om potentiële klanten vooraf doelmatig te screenen en de risico's van te late betaling te beperken. Door beter inzicht vooraf, kunnen bedrijven ervoor kiezen uiteindelijk alleen in zee te gaan met klanten die wél gaan betalen of hun klant – op basis van onderzoeken vooraf – andere, minder risicovolle betalingsmethoden aan te bieden. Een mindset bijvoorbeeld voor marketing en sales: niet meer alleen focussen op verkopen, maar juist ook op het betaald krijgen van rekeningen, door continue monitoring van kredietwaardigheid en betalingsgedrag van klanten. Zodat in plaats van pas na 85 dagen, al in een eerder stadium aan de bel wordt getrokken wanneer betalingen uitblijven.

Hoogste tijd dus voor een Europese focus op een gezond financieel proces. Daaruit kan uiteindelijk een beter betalingsgedrag ontstaan van consument, bedrijfsleven en overheidsinstanties. Op lokaal niveau zijn de eerste initiatieven intussen genomen. In Scandinavië is vandaag al een wet van kracht die bepaalt dat te laat betalen automatisch een extra heffing betekent. Met succes: de Scandinavische landen bekleden topposities in de EPI-index van landen waar rekeningen het snelst betaald worden. Frankrijk kent sinds begin dit jaar soortgelijke wetgeving, en in Spanje wacht een wetsvoorstel op behandeling. Onze minister van Ondernemen en Vereenvoudigen Vincent Van Quickenborne wil ondermeer hogere schadevergoedingen toekennen bij laattijdig betalen en ook in Nederland wordt gepleit voor een rentetarief van 5% wanneer niet binnen 30 dagen wordt betaald. Dat is hetzelfde voorstel dat de Europese Commissie op tafel heeft liggen. Vooralsnog is er onvoldoende steun van de lidstaten. De hoogste tijd om knopen door te hakken en te komen tot een wetgeving in Europa op lokaal, regionaal en centraal niveau, die de Europese economie een flinke stimulans oplevert. Een stimulans die nu eens geen miljarden euro's steun kost.

Guy Colpaert, managing director van Intrum Justitia België, de grootste speler op de markt voor credit managementservices.